

Digitale werksessie aanvraag status Nationaal Park NLDelta

16 Juni 2020

Introductie

Op dit moment krijgt de statusaanvraag Nationaal Park NLDelta steeds meer vorm. Tijdens deze digitale werksessie bespraken we deze ook met u. Welke kansen ziet u voor het Nationaal Park? Herkende u zich voldoende in de statusaanvraag tot dusver? En wat waren voor uw organisatie belangrijke aandachtspunten om mee te geven voor het vervolgproces? Aan deze bijeenkomst namen ca 60 beleidsmedewerkers van de betrokken overheden en maatschappelijke organisaties deel.

De bijeenkomst

Na de plenaire opening, waarin de context en stand van zaken rond de status aanvraag geschetst werd, gingen we uiteen in verschillende werkgroepen om met elkaar naar de verschillende verhaallijnen te kijken. Deze vormen de ruggengraat van de statusaanvraag: Deltanatuur, Eén met water en Duurzame regio. We keken vanuit de twaalf criteria die het Nationale Parkenbureau aan de aanvraag stelt naar deze verhaallijnen. Denk aan onderwerpen als de omvang/begrenzing, herkenbaarheid en beleefbaarheid, de ecologische samenhang van natuurlijke processen en de verbondenheid met de regionale gemeenschap. In de plenaire afronding vond de terugkoppeling van de verschillende werkgroepen plaats en werd het vervolgproces van de status aanvraag geschetst.

Plenaire opening

Henk Smit van procesbureau Wing opende als dagvoorzitter de digitale werksessie en heette de deelnemers van harte welkom. Daarna gaf hij het woord aan Berend Potjer, gedeputeerde bij Provincie Zuid-Holland, die NLDelta als toekomstig Nationaal Park in zijn portefeuille heeft.

Welkomstwoord Berend Potjer, gedeputeerde Provincie Zuid-Holland

De gedeputeerde gaf aan dat NLDelta vorm geeft aan de Nationale Parken nieuwe stijl in Nederland, waarin de verbinding met de regio en maatschappelijke opgaven een sterkere rol krijgt. Daarnaast biedt NLDelta de mogelijkheid om een sterk merk neer te zetten, wat duidelijk aan geeft waar mensen wonen, werken en recreëren.

Provincie Zuid-Holland heeft het grootste deel van het park NLDelta in haar Provincie en zal daarom de statusaanvraag indienen. Er wordt nauw samengewerkt met Provincie Gelderland, betreffende de westpunt van het park, tot en met Loevestein. Ook met Provincie Brabant, waarvoor de Biesbosch een belangrijk icoon is in NLDelta, wordt samen opgetrokken. Provincie Brabant heeft een nieuw college, dus Berend Potjer zal binnenkort kennismaken met de nieuwe gedeputeerde die Nationale Parken in zijn portefeuille heeft. Daarnaast onderstreepte gedeputeerde Potjer dat natuur en landschap zich niets aantrekt van provinciale grenzen betreffende de begrenzing van NLDelta.

Voor Provincie Zuid-Holland maakt NLDelta als verbindende factor een verschil voor provinciale programma's en projecten. Zo kan men richting geven aan het gebied, denk aan thema's zoals akkerbouw, natuur, het netwerk van verbindingen over water. Samen gaan we aan de slag om er een succes van te maken. NLDelta staat voor gedeputeerde Potjer voor de volgende drie thema's: 1) natuurontwikkeling, 2) akkerbouwontwikkeling en landschap en 3) samenwerking. Berend Potjer's persoonlijke wens voor NLDelta is dat we het prijswinnend Nationaal Park nog beter onder het voetlicht kunnen brengen, dankzij haar mooie natuur, regio om trots op te zijn en haar bijdrage aan de natuurlijke omgeving. Gedeputeerde Potjer wenste alle deelnemers een succesvolle bijeenkomst.

Toelichting op programma digitale werksessie

Henk bedankte gedeputeerde Potjer voor zijn welkomstwoord en lichtte het programma van deze digitale werksessie toe en hoe deze bijeenkomst zich verhoudt tot het algehele proces van de statusaanvraag. Concreet is het idee voor NLDelta als Nationaal Park in 2015 ontstaan, dit werd vervolgd door haar winnaarsrol van de vakjuryprijs Nationale Parken Bureau in 2016. Momenteel wordt deze ambitie concreet vorm gegeven in de concept status aanvraag, die eind 2020 ingediend zal worden. Het doel van deze werksessie is om de concept status aanvraag samen verder aan te scherpen en te verrijken. Tijdens de zomer wordt de status aanvraag dan verder ontwikkeld en in september vindt er een ambtelijke slotbespreking plaats voor het concept ter bespreking ligt bij de stuurgroep en NLDeltafel. Voor het programma van start gaat, trapt Stella van Uffelen, programmamanager NLDelta de werksessie af, met een filmpje wat NLDelta voor haar betekent.

Peiling 'Het belang van NLDelta'

Het volgende programma onderdeel was een peiling onder de deelnemers over het belang van NLDelta. Concreet vond de peiling plaats aan de hand van de volgende drie vragen:

1. Hoe belangrijk vindt u NLDelta voor uw organisatie?
2. De belangrijkste uitdagingen om tot een gezamenlijke aanvraag te komen zijn...
3. Zoals ik er nu tegen aan kijk, schat ik in dat mijn organisatie het volgende kan bijdragen aan NLDelta: ...

Kort samengevat vond 75% NLDelta belangrijk tot onmisbaar voor de eigen organisatie. De belangrijkste uitdagingen om tot een gezamenlijke aanvraag voor NLDelta te komen liggen in 1) het overtuigende verhaal dat alle elementen in het park met elkaar verbindt, 2) de ambitie door vertalen in een uitvoeringsprogramma en 3) de meerwaarde van NLDelta qua beleving ten opzicht van bestaande iconen. Aansturing, commitment en de relatie tussen natuur en landbouw vormen minder prangende uitdagingen voor de concept statusaanvraag. Als deelnemers kijken wat ze vanuit hun eigen organisatie kunnen bijdragen aan NLDelta is dat voornamelijk de inbreng van projecten en programma's, terwijl een financiële bijdrage het laagste scoorde

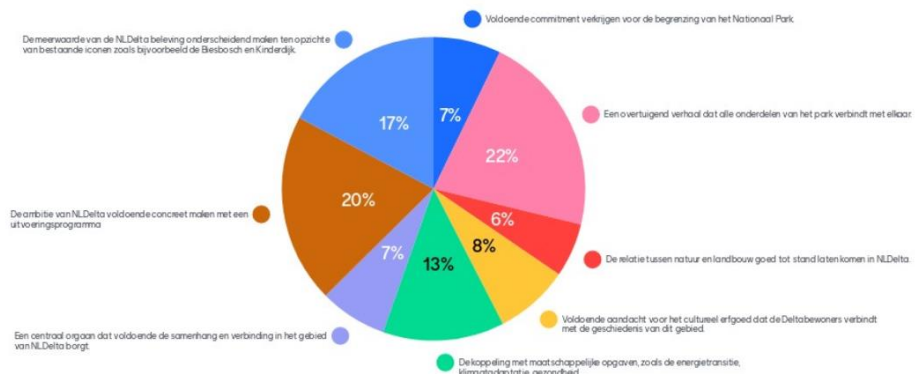

Hieronder vindt u het totaaloverzicht per vraag.

Hoe belangrijk vindt u NLDelta voor uw organisatie?

De belangrijkste uitdagingen om tot een gezamenlijke aanvraag te komen zijn: (Kies de belangrijkste drie)

Zoals ik er nu tegen aan kijk, schat ik in dat mijn organisatie het volgende kan bijdragen aan NLDelta:

Presentatie concept statusaanvraag Nationaal Park NLDelta

Femke Visser van landschapsarchitectenbureau Feddes Olthof presenteerde de concept statusaanvraag tot dusver. De presentatie is toegevoegd bij dit verslag. Hieronder een korte toelichting. Er lopen al verschillende losse projecten en ambities, de bedoeling van de statusaanvraag is om er één overkoepelend verhaal van te maken waarin water de verbindende factor is. Drie verhaallijnen staan centraal: 1) Deltanatuur, 2) Eén met water en 3) Duurzame regio. Bij Deltanatuur gaat het om de verbinding van alle gebieden voor succesvolle migratie, trekvogels, de terugkeer van de otter naast de bever en de zeearend. Eén met water is een typisch Nederlands verhaal. Kinderdijk en de Nieuwe Hollandse Waterlinie vormen als werelderfgoed een belangrijk onderdeel in deze verhaallijn. Maar het gaat ook over zaken als ruimte voor de rivier en de verhalen van wonen en werken met water uitdragen via educatie, informatievoorziening en marketing. Bij Duurzame Regio gaat het met name om de sociaal-economische ontwikkeling en de kansen die NLDelta voor de regio biedt. Denk aan metropoolregio Rotterdam en de Brabantse gemeenten bijvoorbeeld. Ook de relatie tussen groen en gezondheid is een aandachtspunt in deze verhaallijn. NLDelta kan als het ware als een proeftuin voor maatschappelijke opgaven beschouwd worden, zolang deze bijdragen aan natuur en landschap in NLDelta.

Een ander belangrijk onderwerp in de presentatie waren de zes varianten voor begrenzing van het Nationaal Park NLDelta. Belangrijk om te benoemen is dat begrenzing geen planologische doorwerking heeft, maar wel commitment vraagt. De zes voorstellen varieerden op basis van alleen de natuurkernen tot inclusief de buitengrenzen van alle 23 omliggende gemeenten. Tussenvarianten bestonden uit zonder Grevelingen en/of Volkerak (deze kunnen in een latere fase eventueel meegenomen worden), op basis van de landschap-ecologische eenheid (met als consequentie dat Kinderdijk buiten NLDelta valt), een meer pragmatische aanpak die de ambities volgt of een variant met geen harde grens, omdat de samenwerking die zo'n park vereist altijd grensoverschrijdend is.

Terugkoppeling werkgroepen

Oorspronkelijk stonden er zeven werkgroepen gepland. Wegens beperkte aanmeldingen voor werkgroep Duurzame regio is er besloten deze werkgroep naar een later moment te verschuiven en er een breed gezelschap voor uit te nodigen. De werkgroep governance en duurzame financiering had ook maar weinig aanmeldingen. Er is gekozen om in deze digitale werksessie de focus op de inhoud te leggen. Governance en duurzame financiering is een doorlopend traject, als onderdeel van de statusaanvraag, en krijgt via die weg input van stakeholders. Uiteindelijk vonden er dus vijf parallelle werkgroepen plaats: 1) Begrenzing NLDelta, 2) Deltanatuur, 3) Eén met water, 4) Beleving NLDelta, 5) Educatie. Hieronder een korte terugkoppeling per werkgroep, in de bijlage vindt u een beknopt verslag per werkgroep.

Begrenzing NLDelta

De drie belangrijkste conclusies uit deze werkgroep waren:

1. Begin vanuit de landschapsecologische eenheid voor begrenzing, de bestuurlijke kant van begrenzing volgt later pas.
2. Zeeland en Nationaal Park Oosterschelde hebben te maken met vergelijkbare thema's en een vergelijkbaar verhaal als NLDelta. Ga snel in gesprek daarmee om een goed totaalbeeld te verkrijgen.
3. Start een verkenning naar de landschapszone en ontwikkelzone per gemeente en verken zo bestuurlijk draagvlak.

Deltanatuur

De drie belangrijkste conclusies uit deze werkgroep waren:

1. Het is belangrijk om de samenhang tussen verschillende projecten binnen NLDelta goed te duiden.
2. Het is belangrijk om je partners aan te spreken en ook buiten het bestaande netwerk mogelijke partners te verkennen. Denk bijvoorbeeld aan Havenbedrijf Rotterdam.
3. Zoek de samenwerking op met de landbouw voor een transitie naar natuurinclusieve landbouw, wat een minder typische ambitie is voor NLDelta.

Eén met water

De drie belangrijkste conclusies uit deze werkgroep waren:

1. NLDelta wordt straks het gezicht van het gebied. Dit vraagt wat van communicatie en marketing over de ontstaansgeschiedenis, maar ook goede economische voorzieningen.
2. NLDelta staat symbool voor de verbinding tussen rivier en zee, houdt het estuarium zo open mogelijk voor zowel ecologie als economie. Als consequentie moet je misschien het plangebied niet te groot maken.
3. Er is een centrale rol weggelegd voor de samenwerking tussen gebruik en beheer.

Beleving NLDelta

De drie belangrijkste conclusies uit deze werkgroep waren:

1. Beleving is een activiteit en meer dan een locatie. Creëer op die manier een totaalbeleving voor NLDelta.
2. De beleving van NLDelta is meer dan alleen het water zelf, maar eerder het verhaal van leven met water wat je vaker in het achterland vindt. Betrek het achterland daarom, ook in relatie tot spreiding van bezoekers.
3. Kwalitatieve voorzieningen dragen, naast marketing en communicatie, bij aan de beleving van NLDelta.

Educatie

De drie belangrijkste conclusies uit deze werkgroep waren:

1. Vernieuwende educatie in NLDelta vraagt om betrokkenheid van ambassadeurs, zoals natuurliefhebbers, Deltalogen en sportvissers.
2. Jongeren als belangrijke doelgroepen activeren, zowel in schoolverband als via buitenschoolse activiteiten.
3. De verhalen van NLDelta zijn er al, maar hoe breng je die goed over? Vernieuwende educatie vraagt nauwere samenwerking tussen educatie en beleving en activering van doelgroepen.

Plenaire afronding

Henk Smit bedankt de gespreksleiders voor de terugkoppeling van de werkgroepen en nodigt Stella van Uffelen, als programmamanager NLDelta uit, om het vervolg traject van de statusaanvraag toe te lichten. Stella bedankt alle deelnemers voor hun input. Concreet bestaat het traject naar de statusaanvraag uit vier fasen: 1) verkennen, 2) verhaallijnen, 3) naar concept en 4) de aanvraag. Deze digitale werksessie staat in het teken van fase 2 verhaallijnen. De komende maanden wordt er

NLDELTA

toegewerkt naar het concept. Hiervoor worden nog gesprekken met verschillende stakeholders op ambtelijk niveau en ook bestuurlijke gesprekken ingepland gedurende de zomer. Op een volgende digitale werksessie op 1 september in de middag wordt de concept statusaanvraag gepresenteerd. Van september tot december wordt er naar de definitieve statusaanvraag toegewerkt.

Henk licht toe dat deelnemers tot en met 1 juli nog aanvullend input kunnen leveren op de thema's die tijdens de digitale werksessie aan bod kwamen. Dit kan via info@nldelta.nl. Henk sluit de digitale werksessie af en nodigt deelnemers uit om ter afronding nog het NLDelta filmpje gezamenlijk te bekijken.

Bijlage 1: Kort verslag werkgroepen

Titel werkgroep	Begrenzing NLDelta
Naam gespreksleider	Henk Smit (Wing) & Arjan van der Zee (Programmabureau NLDelta)
Doel werkgroep	Inzicht verkrijgen omtrent de begrenzing
Waar ging de het gesprek/ de discussie binnen de werkgroep over?	Vanwaar uit redeneer je.
Welke belangrijke inzichten leverde dit op?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De Landschaps ecologische eenheid (water + getijdewerking) geven richting aan de begrenzing: Bommelwaard, IJsselmonde, deel Rotterdam ook meenemen. 2. Verbinding met Zeeland en NP Oosterschelde. Nu te kort dag om direct mee te nemen. Maar in termijnperspectieven belangrijk voor het verhaal van de Nederlandse Delta 3. Verkenning naar de ligging van de landschapszone en de Ontwikkelgebieden per gemeente en het bestuurlijk draagvlak en commitment
Welke vervolgstappen zijn er nog nodig? Denk aan uitzoekvragen, aanvullende gesprekken, betrokkenheid van andere stakeholders, acties, afspraken...	<ul style="list-style-type: none"> • Ligging landschapszone en ontwikkelgebieden. • Inzicht in het bestuurlijke besluitvormingsproces per gemeente. • Zorg voor bestuurlijk draagvlak.

Titel werkgroep	Deltanatuur
Naam gespreksleider	Rick Lensink (Feddes Olthof)
Spreekers	Frans van Zijderveld (Programmabureau NLDelta)
Doel werkgroep	Natuurvisie uitdiepen. Hoe kunnen we de natuurambities realiseren? Wat is nodig in het kader van natuur om een Nationaal Park van wereldklasse te worden?
Waar ging de het gesprek/ de discussie binnen de werkgroep over?	<ul style="list-style-type: none"> - De Natuurvisie is, vanuit thema natuur, een goede basis voor de status aanvraag. - Hoe krijg je andere organisatie mee in de ambities uit de Natuurvisie? Bijvoorbeeld: Landbouw betrekken voor ambitie 4 uit de natuurvisie - Concreet maken wat NLDelta kan betekenen voor Deltanatuur, meerwaarde in een samenhangend verhaal. - NLDelta als netwerk met korte lijnen voor het koppelen en bundelen van verschillende programma's en projecten. Benadrukken wat de invloed is van lokale ingrepen op het grotere verhaal (NLDelta). - Stakeholders blijven informeren, betrekken en samenhang duiden.
Welke belangrijke inzichten leverde dit op?	<ul style="list-style-type: none"> - Verschillen per deelgebied (landbouw, recreatie, ondernemers, natuur, cultuur) - Er liggen plannen op de plank, verkrijg inzicht en koppel die aan ambities NLDelta, dan direct concreet maken - Spreek nieuwe partners aan buiten bestaande netwerk, bijv HbR, industrie Dordrecht/Moerdijk. Koppel hun opgaven aan die van NLDelta.
Welke vervolgstappen zijn er nog nodig? Denk aan zoekvragen, aanvullende gesprekken, betrokkenheid van andere stakeholders, acties, afspraken...	<ul style="list-style-type: none"> - Vertaling droom naar concrete projecten. De focus verschuiven van ambities opstellen naar uitvoering van projecten. - Opzoek naar nieuwe partners - Zoek koppeling met regiodeal, vervolg Landschapstafel

NLDELTA

	<ul style="list-style-type: none">- Benoem samenhang en meerwaarde NLDelta bij de verschillende stakeholders.- Maatschappelijke opgaven koppelen aan die van NLDelta. Klimaatverandering, CO2, stikstof, zoetwater, etc.
--	---

Titel werkgroep	Eén met water
Naam gespreksleider	Yoran van Boheemen (Feddes Olthof) Edith van Dam (Programmabureau NLDelta)
Doel werkgroep	Antwoorden op de vraag: - Welke rol ziet u voor NLDelta bij dit thema? - In NLDelta kan je ook wonen en werken. Heeft het nationaal Park daar effect op? Hoe zien jullie dat voor je?
Waar ging de het gesprek/ de discussie binnen de werkgroep over?	Welke rol ziet u voor NLDelta bij dit thema? - NDelta heeft een rol bij toekomstig waterbeheer in relatie tot waterveiligheid en klimaatadaptatie. Veel partijen (overheden) werken samen rond dit thema in het Deltaprogramma. Het deltaprogramma is voor professionals, NLDelta zou dit verhaal voor een breed publiek naar buiten kunnen brengen. (GL) - NLDelta kan projecten samenbrengen (PK) - NLDelta kan stimuleren dat verschillende partijen beter samenwerken op het gebied van beheer en gebruik van gebieden. Vaak wordt er in de uitvoeringsfase van een project door veel partijen intensief samengewerkt, maar zodra het project is opgeleverd verwatert de samenwerking. NLDelta kan stimuleren dat partijen ook na de oplevering goed blijven samenwerken. Gebieden die zowel voor recreatie als natuur belangrijk zijn vragen soms om heldere keuzes. Er is behoefte aan integrale keuzes die partijen gezamenlijk maken. (HR) - NLDelta moet economische relevantie hebben voor het gebied en kan dat door bij te dragen aan het voorzieningen niveau. (JK) - NLDelta draagt bij aan erfgoed. Erfgoed is breder dan gebouwen en vestingen. Het gaat om geschiedenis en landschap. (JK)

	<ul style="list-style-type: none"> - NLDelta draagt bij aan communicatie (JK) - NLDelta kan overkoepelende thema's agenderen zoals vervoer over water (JK) - Rol van NLDelta is het gebied verkopen / marketing (PK) <p>In NLDelta kan je ook wonen en werken. Heeft het nationaal Park daar effect op? Hoe zien jullie dat voor je?</p> <ul style="list-style-type: none"> - NLDelta draagt bij aan de economie door beleving, toerisme en recreatie te stimuleren (JK) - Door educatie zorgt NLDelta voor een bewuster verbinding met het gebied, dat levert meer woongenot op (JK) - NLDelta kan bijdragen aan klimaatadaptatie en energietransitie. Over dit soort onderwerpen bestaan binnen NLDelta (zowel bij bewoners als bij overheden) overigens vaak wel tegenstrijdige opvattingen. (PK) - Aantrekkelijke verblijfsrecreatie in het Deltagebied die past bij het gebied (verblijfsrecreatie is nu met name aan de kust mogelijk en in de steden) (GL) - Waterveiligheid moet gegarandeerd blijven maar op een manier die rekening houdt met de karakteristieken van het gebied. (HM)
<p>Welke belangrijke inzichten leverde dit op?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - NLDelta is de verbinding tussen rivier en de zee. De kier Haringvliet graag zo open mogelijk! (GL) - Economie en beleving (GL) - NLDelta is het gezicht van het gebied (PK) - Maak een koppeling met het historisch watersysteem (PK) - Stellingen, waterlinies en erfgoed maken het gebied uniek (PK) - Economische relevantie door voorzieningen op peil te houden (JK) - Daar waar rivieren de zee bereiken (HM)

	<ul style="list-style-type: none">- In het gebied binnen de dijken is kreekherstel belangrijk (HM)- het estuarium beter ontwikkelen en waar mogelijk herstellen (KRW doelstellingen bereiken) (HR)- organisatie van zo'n groot nationaal park is een opgave (HR)-
Welke vervolgstappen zijn er nog nodig? Denk aan uitzoekvragen, aanvullende gesprekken, betrokkenheid van andere stakeholders, acties, afspraken...	<ul style="list-style-type: none">- De St. Elisabethsvloed heeft de Biesbosch gevormd, maar het Haringvliet en de Zuid-Hollandse eilanden zijn gevormd door een eerdere vloed in 1216. (PK)- NLDelta betreft een immens gebied, wees voorzichtig met nog verdere uitbreiding daarvan. Hou het overzichtelijk (GL en HM)-

Titel werkgroep	Beleving NLDelta
Naam gespreksleider	Céline Hoon (Wing) en Patty Kanselaar (Programmabureau NLDelta)
Sprekers (indien van toepassing)	
Doel werkgroep	Wat verstaan we onder beleving van NLDelta? Wat willen we t.a.v. het aantal en het type bezoekers. En wat moeten we daarvoor doen.
Waar ging de het gesprek/ de discussie binnen de werkgroep over?	Beleving van het verhaal van NLDelta, marketing(communicatie), spreiding van bezoekers, gastvrijheid en voorzieningen
Welke belangrijke inzichten leverde dit op?	<ul style="list-style-type: none"> - Beleven is meer dan alleen locaties. Gaat om activiteiten, die samen één totaal beleving moetenvormen. - De belevingen meten dicht bij de essentie en het verhaal van NLDelta blijven. Maar het achterland biedt koppelkansen met aanvullenden belevingen en ruimte voor spreiding en overnachtingen. - Ook de beleving van NLDelta op locatie moet kloppen. In de gastvrijheid, ontvangst, entreepoorten. En voorzieningen zoals parkeerplek en OV moeten op orde zijn.
Welke vervolgstappen zijn er nog nodig? Denk aan uitzoekvragen, aanvullende gesprekken, betrokkenheid van andere stakeholders, acties, afspraken...	Gezamenlijk marketingplan

Titel werkgroep	Educatie
Naam gespreksleider	Wim Ruis (IVN), Noëlle Verhagen (IVN) en Marianne den Braven (Programmabureau NLDelta)
Doel werkgroep	Aan de hand van de educatiestrategie, brainstormen over doelstellingen en doelgroepen voor educatie NLDelta.
Waar ging de het gesprek/ de discussie binnen de werkgroep over?	Het gesprek ging over wat ieders trots op het gebied van educatie was, wat belangrijke doelgroepen voor educatie van NLDelta zijn en hoe deze van elkaar verschillen qua aanpak. Gedurende het gesprek bleken educatie en beleving nauw met elkaar samen te hangen, in relatie tot een vernieuwende educatie aanpak voor NLDelta.
Welke belangrijke inzichten leverde dit op?	<ul style="list-style-type: none"> - Vernieuwende educatie in NLDelta vraagt betrokkenheid van ambassadeurs, zoals natuurliefhebbers, NLDeltalogen en sportvissers. - Jongeren als belangrijke doelgroep activeren, zowel in schoolverband als via buitenschoolse activiteiten. - De verhalen van NLDelta liggen er al, maar hoe breng je die goed over? Vernieuwende educatie vraagt nauwe samenwerking tussen educatie en beleving en activering van doelgroepen.
Welke vervolgstappen zijn er nog nodig? Denk aan zoekvragen, aanvullende gesprekken, betrokkenheid van andere stakeholders, acties, afspraken...	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kunnen beleving en educatie elkaar versterken? - Inventariseren wat je als NLDelta nodig hebt: vrijwilligers, ambassadeurs, een educatie team... - Hoe groter het gebied wordt, hoe meer doelgroepen. Wat is relevant of haalbaar? - Op 6 juli (ochtend) vindt er een vervolg sessie educatie plaats.

Bijlage 2: Deelnemende organisaties

1. BAR organisatie
2. Beleef de Biesbosch
3. Biesbosch museum eiland
4. Brabants Landschap
5. Brielle
6. BUAS
7. Erfgoedhuis
8. Feddes/Olthof landschapsarchitecten
9. Gemeente Alterna
10. Gemeente Bommelerwaard
11. Gemeente Dordrecht
12. Gemeente Drimmelen
13. Gemeente Geertruidenberg
14. Gemeente Gemeentemolenwaard
15. Gemeente Goeree-Overflakkee
16. Gemeente Gorinchem
17. gemeente Hellevoetsluis
18. Gemeente Moerdijk
19. Gemeente Nissewaard
20. Gemeente Staatsbosbeheer
21. Gemeente Westvoorne
22. Gemeente Zaltbommel
23. IVN
24. IVN Goeree-Overflakkee
25. Museum Slot Loevestein
26. Nationale Parken Bureau
27. Natuurmonumenten
28. Programmabureau NLDelta
29. Provincie Brabant
30. Provincie Gelderland
31. Provincie Noord-Brabant
32. Provincie Zuid-Holland
33. Rijkswaterstaat
34. Sportvisserij Zuidwest Nederland
35. Staatsbosbeheer
36. Tauw
37. Uitvoeringscoalitie Waterdriehoek
38. Vereniging Natuurmonumenten
39. Vogelbescherming Nederland/Landschapstafel Haringvliet
40. Wing